

ABONAMENTUL:
 pe un an . . . 160 Lei
 pe jumătate
 de an . . . 80 Lei
 Exemplarul . . . 3 Lei

ROMÂNUL

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL-ȚĂRĂNESC ARAD

REDACTIA
 și
 ADMINISTRAȚIA
 ARAD
 Strada Horia No. 2.
 (Clubul Partidului
 Național Țărănesc)

Sedința din 2 cor. a Consiliului județean.

— Consiliul mulțumește guvernului și d-lui prefect dr. Marșieu pentru îndreptările agrare.

— Interpelări contra jandarmilor din Dieci și Sinteamică și pentru șoseana Arad-Nădlac.

La 2. cor. a avut loc în sala mare a Prefecturii de Județ ședința consiliului județean Arad. Consiliul a fost prezidat de d. dr. Sever Popovici în locul d-lui președinte Cicio Pop.

Sedința s'a deschis prin discutarea chestiunii cotelor adiționale ale drumurilor care au fost votate în ședința de 10 Sept. a. c. Contra stabilirii cotelor s'a făcut o singură obiecțiune, de către d. dr. Cornel Luțai primarul orașului Arad, care a excepționat de ce pentru oraș s'a fixat procentul de 35%, și a cerut să fie de 50 la suta. Consiliul respinge excepțiunea și aprobă cotele așa cum au fost votate anterior la 10 cor.

Consiliul, dezbătând punctele următoare, delegă în comitetul de igienă al județului pe d. Dr. Ursuțiu Avram avocat din Pecica iar în al orașului pe d. Hunyar Algernon.

În cursul ședinței, la inițiativa membrilor consilieri se delegă consilierii adv. dr. Grozda din Buteni și Moț P. din Șebis pentru ca în numele consiliului să mulțumească d-lui prefect dr. Marșieu și să-l roage a transmite omagiile guvernului pentru activitatea rodnică de îndreptare a plângerilor țăranimei în materie agrară, cunoscută fiind activitatea d-lui prefect dr. Marșieu de a soluționa toate reclamațiile la fața locului — cum s'a făcut în plasa Halmagiu și Șebis.

D. Prefect dr. Marșieu primind pe delegații consiliului a ținut să remar-

ce că meritul este al guvernului care în orice împrejurare caută să satisfacă doleanțele populației agricole.

În continuare, consiliul însărcinează pe dnii deputați dr. Borneas și N. Adam și pe d. Barányi cu studierea proiectului de buget pe anul 1931 care va fi supus examinării în consiliu la 15 Oct. a. c.

După cât suntem informați proiectul de buget prevede aproape 30 milioane lei pentru drumuri.

Epuizându-se punctele din programul zilei, dnii adv. dr. Grozda din Buteni și dr. Buștea din Chișineu-Criș fac interpelări pe chestiunea brutalității jandarmilor șef de post din Dieci și Sinteamică și cer sancțiuni contra acestor slujbași cari prigonesc țăranimea.

Părintele A. Crăsnic cere să se intervină urgent ca guvernul să ia măsuri pentru repararea șoselei Arad-Pecica-Nădlac care a devenit impracticabilă și chiar periculoasă. D. președinte răspunzând la interpelările făcute comunică consiliului că în ce privește brutalitățile jandarmilor va interveni la d. prefect de județ iar în ce privește șoseana Arad-Nădlac guvernul a dat asigurări d-lui deputat dr. Borneas, care a intervenit de mai multe ori și statul a prevăzut mai mult milioane pentru această șosea și speranță că lucrările se vor începe cât mai urgent.

Ședința se ridică la orele 12 amez.

Red.

Programul de operațiune al Comisiei pentru cercetarea reclamațiilor agrare.

Primim informația că d. prefect de județ dr. Marșieu a fixat itinerarul de operațiune al Comisiei care are descoperirea și cercetarea reclamațiilor și doleanțelor agrare din județ. Conform acestui itinerar, comisia urmează să se deplaseze la 12 Oct. la Ineu, la 19 cor. la Chișineu, și la 26 cor. la Șiria. Comisia va fi prezidată de d. prefect dr. Marșieu și fac parte din comisie ca membri dnii consilier agricol L. Perian, președintele comisiei agrare de ocol respectiv, agronomul, șeful regiunii silvice, și pretorii de plasă.

Din partea comunelor vor lua parte primarii, notarii și câte doi săteni delegați cari în zilele fixate vor expune toate doleanțele și necesitățile locale

agrare. S'au dat instrucțiuni pretorilor să cuprindă în scris toate necesitățile și totodată și felul cum s'ar putea soluționa cererile prezentate.

Comisia în marginile posibilității, va hotărâ asupra cererilor imediat la fața locului.

Logodnă. Aflăm cu plăcere că în ziua de 28 Sept. a. c. a avut loc în Dezna logodna d-lui Sabin Tirla șeful gărei Satumare, fiul părintelui Tirlea din Slatina de Criș cu d-șoara Margeluța Bodea studentă la academia de comerț din București, fiica părintelui Bodea din Dezna. Felicitările noastre.

Indreptări aduse executării reformei agrare

Partidul național-țărănesc și guvernul dlui Iuliu Maniu în grija sa continuă pentru nevoile țăranimei noastre dela sate, pentru a îndrepta după puțină și în cadrele posibilității greșelile comise sub regimurile trecute în materie de reformă agrară: prin exponenții săi din județul Arad a dispus, ca acolo unde sunt cereri juste și rezerve de stat pentru satisfacerea cerințelor, să fie puse la punct de o comisiune în frunte cu dl. Dr. Iustin Marșieu, prefectul județului, și satisfăcute prin organele de drept.

Drept ce în ziua de 25. Septembrie a. c. dl. prefect dr. Iustin Marșieu s'a deplasat în plasa Halmagiu, comuna Gurahont, unde comisiunea de sub conducerea D-Sale, — având ca membri pe dnii Dr. L. Pop președintele comisiei de ocol, L. Perian consilier agricol, Kővári inspector silvic, agronomii și inginerii silvici respectiv — în fața dlui deputat Al. Vlad, delegaților primarilor, notarilor și prim-pretorului Dr. Tudoran au cercetat toate plângerile și doleanțele comunelor și locuitorilor, atribuind peste 8000. jughere pădure și pășune comunelor interesați și neîndreptățiți până acum, și a căror prim izvor de câștig este creșterea vitelor. Cei interesați au remarș adânc mulțumiți de felul cum a fost satisfăcute revidnicările lor juste.

Iar în ziua de 28 Septembrie a. c. dl. prefect Dr. Iustin Marșieu s'a deplasat în plasa Șebis, comuna Șebis, unde comisiunea de sub conducerea D-Sale

având ca membrii dnii Dr. M. Erdős președinte comisiei de ocol, L. Perian cons. agric., Kővári insp. silvic., respectivi — în fața dlui senator Dr. E. Veliciu, delegaților, primarilor, notarilor și prim-pretor A. Puticiu au cercetat toate plângerile și doleanțele comunelor și locuitorilor atribuind peste 3000. jughere pădure și pășune comunelor interesate și neîndreptățiți până acum, cari asemenea în marea lor majoritate trăiesc și se ocupă cu creșterea vitelor. Și la Șebis cei interesați au rămas mulțumiți de satisfacerea cererilor lor juste.

Comisiunile astfel constituite și conduse de dl. prefect Dr. Iustin Marșieu cu mult tract și tragere de inimă pentru nevoile populației noastre dela țară, urmează să se deplaseze în plasele Ineu, Șiria, Sânt Ana, Chișineu, Pecica, Radna, Aradui-Nou, în termenele cari vor fi la timp indicate.

Sperăm, că și în aceste plase anchetele acestei comisii de îndreptare a executării reformei agrare în mare vor da rezultat satisfăcător, dar cari trebuie să țină seamă de hotărâțile definitive în materie de improprietărire ale forurilor în drept așa că — durere — în multe cazuri *revindicărilor individuale* îndreptățiților omiși din tabloul celor ce sunt a se improprietări, văduve, orfani de războiu, întemnițați și voluntari, — avantajați în primul rând prin *Tegea* adusă de actualul parlament, — *din lipsă de teren arabil disponibil* — nu pot fi satisfăcute.

Moartea prefectului Ion Mocioni din Lugoș.

La 3 cor dimineața la orele 7⁰⁰ a încetat din viață d. Ion Mocioni prefectul județului Caraș la vârsta de 37 ani și după o scurtă suferință abia de 9 zile. Cauza morții a fost o aprindere de plămâni ce n'a putut fi învinsă pe lângă toate eforturile medicale. Banatul a pierdut pe unul dintre cei mai bravi fii ai săi, fiind cunoscută activitatea prețioasă a d-lui Mocioni încă din anii 1918 când împreună cu d. deputat V.V. Tilea a fost delegat din partea Consiliului Național Român din Ardeal la conferința de pace care avea să hotărască asupra sorții Ardealului.

A luat parte apoi ca deputat în primul parlament român iar după dizolvare a fost numit într'unul din posturile de incredere, în Ministerul de Interne. Cunoscut ca membru vechiu și apreciat în partidul național-țărănesc, la venirea guvernului d-lui Iuliu Maniu, în anul '28, a fost numit în postul de prefect la Lugoș unde a funcționat spre mulțumirea întregii populații până la data morții.

Informându-ne asupra detaliilor familiare, am aflat că d. Ion Mocioni este originar din Căpolnaș din jud. Timiș și

fiul marelui luptător național Eugen Mocioni fost deputat român în dieta maghiară. D. Ion Mocioni a terminat studiile liceale la Brașov iar pe acele juridice la universitatea Budapesta primind mai apoi diplomă de avocat. Studiile le-a făcut sub directa îngrijire a unchiului său Alexandru Mocioni, cea mai de seamă figură în familia Mocioni.

Înmormântarea va avea loc Duminică la 3 cor. la Foeni în județul Timiș, în mausoleul familiei Mocioni, cel mai vechi mausoleu din Banat: La înmormântare vor participa toți prefectii județelor din directoratul Banatului în frunte cu d. Sever Bocu. Din partea județului Arad vor lua parte dnii dr. Iustin Marșieu prefectul județului, dr. C. Luțai primarul orașului și membrii parlamentarii localnici ducând câte o coroană. Pe edificile tuturor prefecturilor au fost arborate drapelul de doliu.

Împărțindu-ne la această mare și dureroasă pierdere ce o suferă Banatul ne facem ecoul regretelor unanime din părțile noastre și transmitem celor îndurerăți caldele noastre mângâeri.

BULETINUL AGRICOL

al Camerei de Agricultură a Județului Arad

Prețul cerealelor pe piața din Arad în ultimele zile.

Grâu	Lei 320.—330.—	per 100. kg.
Orz	„ 270.—280.—	„ „ „
Ovăș	„ 290.—300.—	„ „ „
Porumb	„ 290.—300.—	„ „ „

Prețul vitelor pe piața din Arad în ultimele zile.

Părechea de cai	Lei 10—15000.—
„ „ boi	„ 15—20000.—
„ „ porci	„ 2—3000.—
Vacă	„ 6—9000.—

AVIZ.

Se aduce la cunoștința celor interesați că mașinile de semănat „Patria Mignon“ ce a adus Camera pentru vânzare au trecut toate. În depozitul nostru se mai află de vânzare de prezent:

1. buc. „Patria cu 15. rânduri, cu prețul de . . . . . Lei 8.750. per buc
5. „ „Imperator Combinată cu 12. rânduri, cu . . . . . „ 13.000. „ „
6. „ „Imperator Combinată cu 14. rânduri, cu . . . . . „ 16.000. „ „
4. „ „Unicum Drill“ cu 18. rânduri, cu . . . . . „ 12.000. „ „
3. „ „Unicum Drill“ cu 16. rânduri, cu . . . . . „ 11.250. „ „
2. „ „Unicum Drill“ cu 14. rânduri, cu . . . . . „ 8.400. „ „
7. „ „Imperator Combinată cu 16. rânduri, cu . . . . . „ 18.000. „ „

Mașinile Imperator deodată cu semănatul seminței imprăstie și gunoi artificial astfel că prin aceasta cruțăm cel puțin pe jumătate din îngrășămintele chimice.

AVIZ.

Aducem la cunoștința agricultorilor că din cantitățile mari de semânțe selecționate ce avusesem pentru acțiunea de anul crt. ne-a mai rămas abia 7. vagoane în total, de diferite soiuri.

Rugăm pe cei interesați și cari doresc să-și schimbe sămânța să se prezinte de vreme la biroul Camerei pentru a putea ridica din magazia noastră cantitatea de care are lipsă pentru că după terminare să sistează distribuirea încheind acțiunea cu sămânță pentru anul crt.

No. 3456/1930.

Publicațiune.

Camera de Agricultură va distribui între pomicultori în toamna anului crt. numărul disponibil mai jos indicat, de pomi fructiferi din pepinieria sa din Murășel. Numărul pomilor este fixat după cum urmează:

1508. buc. Vișini: Gobet, Pandi, Eugen, Dulce de timpuriu și Spaniole.
 3000. „ Pruni: Bistriți fără (coroană)
 2004. „ Caise: Nancy,
 914. „ Cireși: Denise, 10. Maiu, Badaciu, Pentru inimă, Baltavare (Germersdorfer).
 2405. „ Meri: Ionathan.
 582. „ Meri: Siculane.
 962. „ Meri: Ranette auriu.
 480. „ Meri: Batule.
 457. „ Meri: Parmen auriu.
 112. „ Meri: De vară.
 374. „ Peri: Napoleon, Isembarth, Klapp, Angolein, Amalis.

Distribuția se va face pe lângă prețurile și condițiile după cum urmează: Meri și pruni se vor da numai pomicultorilor din plasele Șebiş, Hălmeagiu și Radna, regiuni destinate special pomiculturii, cu prețul de Lei 10. pentru Meri și Lei 5. pentru Pruni, iar

Caise, Cireși, Vișini și Peri se distribuie pomicultorilor fără cu considerare la regiune sau plasă.

D-nii Notari sunt rugați a aduce conținutul acestei publicațiuni și prin batera tobei la cunoștința locuitorilor din acea comună și a conșcrie cerile ce se prezintă într'un tablou care-l vor înainta Camerei irevocabil până la data de:

18. Octombrie anul crt.

Cererile ce ne vor sosi din județ, cari nu vor fi trecute pe tabloul primăriei respective nu vor fi luate în considerare.

Toate cererile ce vor sosi Camerei vor fi satisfăcute numai în cadrul posibilităților ce ne permit cantitățile disponibile.

Prin urmare deci Camera își rezervă dreptul de a repartiza din oficiu soiurile de cari dispune, modificând la necesitate chiar și numărul pomilor ceruți.

După primirea tablourilor Camera va aviza în scurt timp primăriile despre numărul ce s-a aprobat. Tot asemenea vor fi avizate comunele și despre ziua când vor ridica pomii cu trăsurile dela pepinieră.

Plata se va face la biroul Camerei deodată cu ridicarea pomilor.

Pomii prenotați de primării și aprobați de Cameră nu se vor ține în evidență decât numai până la data fixată în avizul de aprobare.

De cererile ce ne sosec întârziate nu garantăm că le putem sau nu satisface. Este strict interzis a face comerț cu pomii dela Cameră.

Arad, la 29. Septembrie 1930

Președinte:
[ss] Dr. I. Marșieu

Director:
[ss] N. Popescu
Ing. Agronom Inspector.

Câteva observațiuni relativ la rentabilitatea folosirii îngrășămintelor chimice.

În urma imputărilor ce ni s'au adus relativ la publicațiunea No. 7. ce s-a scos prin Camera de Agricultură cu privire la îngrășarea pământului, afară de aceia bazat pe desinteresul mare ce se manifestă azi din partea agricultorilor față de îngrășămintele chimice ne ținem de datorință ca să aducem la cunoștința publică întreg conținutul intervenției ce am făcut în aceasta privință către Ministerul de Agricultură și Domenii.

D-sale D-lui

Ministru al Agriculturii și Domneilor București.

Dintre toate țările din centrul Europei Superfosfatul la noi în România este mai scump. Mai departe numai în țara noastră este uzul ca cumpărătorul să solvească la Superfosfat și acidul fosforic solubil numai în acid citric, celace de altcum în statele străne nici nu se ia în considerare.

În România costă azi 1% acid fosforic inclusive cel nesolubil în apă Lei 19.—până când în Austria fără partea nesolubilă (care nu se topește) în apă costă Lei 16.32 în Cehoslovacia Lei 17.30 în Jugoslavia Lei 17.31 în Ungaria Lei 15.76.

Este de remarcă încă un lucru care ne preocupă foarte mult în desfășurarea programului nostru anume: cum este posibil ca prețul îngrășămintei acestia chimice este menținut și de prezent tot în acel nivel de preț ca și când grăul se vindea pe piață cu 1000. Lei per 100. kgr. deși între împrejurările critice de azi recolta se plătește în comerț—de exemplu la noi—numai de 290-350.

După datele statistice, prin îngrășarea pământului cu o cantitate de 100. kgr. Superfosfat (de 18% se obține între împrejurările normale o medie de 112. kgr. grâu ca recoltă.

Mă întreb acum dacă după aceasta o propagandă intensivă în chestiune ar putea fi de folos pentru populația noastră agricolă numai vorbind și de folosința îngrășămintelor azotice.

Pentruce oare nu țin cont de situația catastrofală de azi a agriculturii și fabricile noastre cartelizate. Pentruce nu reduc la minimum posibil prețurile îngrășămintelor, contribuind măcar cu ceva la problema ce ne preocupă atât de mult și ardent în vederea salvării populației agricole, — anevoiașă.

Pentruce nu distribuie fabricatele lor nu prin agenți ci prin Camerele de Agricultură, fapt ce ar aduce o înlesnire oareșică din preț, deoarece Camerele pe lângă câte alte spese, vor descrie în favorul agricultorului chiar și comisionul ce până în prezent se băga în buzunarul samsarilor etc.

Camera noastră începând dela înființarea ei a desfășurat o vie propagandă pantru introducerea gunoiului artificial în folosință. În aceasta privință a dat și subvențiuni din bugetul ei modest. În anul 1929 au fost folosite cca. 100. vagoane Superfosfat peste întreg județul.

Cu anul crt. însă luând în considerare prețul cerealelor scăzut, față de acela a îngrășămintelor chimice vom fi nevoiași a restrânge propaganda ce era să continuăm în aceasta direcțiune urmând ca folosirea îngrășămintelor chimice numai în cele mai bine motivate cazuri să o recomandăm.

Pentru repararea acestor diferențe am propune următoarele:

1. Reducerea prețurilor de distribuție a Superfosfatului măcar la un nivel cu acela al Jugoslaviei de Lei 17.31 care de altcum este mai urcat între statele sus indicate afară de România.

2. Distribuția la agricultori să insisteți a-se face direct și exclusiv prin Camerele Agricole județene.

3. În preț să se ia în combinație numai procentualitatea solubilă în apă, fără acidul ce se disolvă în acid de citrate.

4. Comisionul ce se obține de Cameră pentru distribuție să fie decontat din preț în favorul agricultorilor.

5. Să se acorde din partea Statului o subvenție din preț de minimum 10% după cantitatea procurată.

6. Cumpărătorilor să li-se acorde un credit pe termen convenabil plăind ca dobândă cel mult 10%.

7. Camerele de Agricultură să contribuie din bugetul lor 5% ca subvenție la cantitățile folosite.

8. Să se acorde o reducere oareșică corespunzătoare împrejurărilor pe C. F. R.

Prin aceste măsuri aplicate pe deantregul ar costa o cantitate de 10.000. kgr. Superfosfat de 18% solubil în apă în loc de prețul de azi de

Lei 34. 200. cca. . . . . Lei 31.158.

din care detrăgând 6% comision. . . . . 1.869.

rămâne plătitibil. . . . . Lei 29.289

din care detrăgând subvenția de 10%

a Ministerului și 5% a Camerei. . . . . Lei 4.393.

ar rămâne să fie suportat . . . . . Lei 24.896.

adeacă douzecișipatrumii optisutenouzecișisase Lei de cumpărător față de Treizecișipatrumii două sute Lei adecă o reducere de 28% afară de regimul de înlesnire pe C. F. R.

În speranța că Veți avea bunvoiuța să acceptați propunerile noastre în vederea binelui populațiunii dela țară, Vă rugăm să primiți Domnule Ministru, perfecta noastră stimă și considerațiune ce Vă păstrăm.

Președinte

[ss] Dr. I. Marșieu

Director

[ss] N. Popescu
Ing. Agr. Insp.

AVICULTORI,

Vă rugăm a-ne anunța dacă aveți găini și cocoși de vânzare din rasele primite dela Camera de Agricultură a Jud. Arad Str. Gh. Popa No. 4.

Se pot lua în considerare numai paseri de rasa Plymouth Rhode Island, bine dezvoltate, curate și fără defecte de pene.

Prețul de preluare este 100. Lei per bucată.

AVICULTORI,

Intrucât intenționați să cumpărați dela Cameră paseri de rasa Plymouth, Rhode Island și rațe „Peking“ pentru prăsilă Vă rugăm a Vă adresa în scris la Camera de Agricultură Arad Str. Gh. Popa No. 4. până mai târziu la 15. Oct. 1930.

Prețul de vânzare pentru rasele Plymouth și Rhode Island este Lei 50. per bucată iar a rețelor „Peking“, Lei 80. Per bucată. Camera Agricolă Arad.

Note.

Cetățeanul Lingurar știe carte

Concetățeanul nostru d. Lingurar, este din comuna B. de meserie ară-măriu, de naționalitate: descendent din Iaraoni, își plătește, în fiecare an, im-pozitul după venit, cu mai mare punc-tualitate decât vecinul meu. d. doctor în drept, membru în consiliul cutare, membru în direcțiunea cutare, membru în comisiunea cutare, etc. etc. impus pentru un venit de 120.000 — lei pe an [Sărmanul!] Secretarul comunal, după părerea domniei sale, l'a impus pentru un câștig prea mare. D. Lingurar, cu-noscând drepturile unui contribuabil, se prezintă la autoritatea adminisra-tivă superioară și face reclamație.

— Domnule! Să trăești! Nu pot plăti! Mi-a pus, d. notar, prea mare porție. Fac raclamație.

Funcționarul însărcinat cu luarea plângerilor cetățenilor, recunoscând dreptul de lacramație a cetățeanului înfățișat, se n'tinde după o foaie de hârtie adresându-se dlui Lingurar!

— Voi lua proces-verbal cu Dta. Spune care sunt obiecțiunile Dtale!

Și faraonul Lingurar incepe să-și spu-nă păsul.

— Domnule! Să scri la profăș-ver-bal tot ce spun eu.

Aceste spuse continuă să facă cu-noscut funcționarului starea sa mate-rială, situația familiei sale, numărul dancilor și a rudelor pe cari le intre-tine el.

Trece curagios în acest timp la spa-tele funcționarului, se apleacă peste umărul său, urmărește cu un vădit interes și încordată atențiune cum sleargă condeiul pe hârtia albă. Func-tionarul văzând această dovadă a cu-noștințelor faraonului, nu îndrăznește să schimbe o slovă din cece spune el. Țiganul îl intrerupe din când în când, și-l face atent că a omis câte ceva. Și minune totul se potrivește cu spusele sale

Procesul-verbal odată terminat tre-buie și semnat de reclamant. La in-vitarea funcționarului de a semna, d. Lingurar care urmărise, ca un savant pe elevul său, toată activitatea func-tionarului, răspunde uimit și intimidat:

— Domnule! Săru' mâna! Eu nu știu scrie.

II.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Acșițați abonamen-tul la Românul!

Folleton.

Caprele Măriei Sale...

(Schifă.)

În Banatul nostru, în o parte destul de bogată era un sat, satul avea un popă și popa nouă capre, de cari îi plăcea ca de ochii din cap. Caprele erau păzite de o învechită slugă a ca-sei. Părintele mai avu și o barbă de care era foarte mândru dar care îi fă-cea multă supărare: se asemena cu barba caprelor cucerniciei sale. Părintele, fie-că a fost împărțit dela naștere în tai-nele botozului, satul vorbea de el nu mai iac' așa: Măria sa încoace, Măria sa incolo. Nici sluga n'avea nume sau vre-o poreclă. Era cunoscut ca „sluga popii”. Se spune că la Măria sa în casă a crescut și că acolo i-au tăiat și

Mamelor, dați exemplu bun copiilor.

„În gara Salina s'au găsit după ple-carea trenului de persoane doi copii mici plângând, cari nu știau să spună ai cui sunt. După mai multe cercetări s'a descoperit că ei sunt a unei femei, care din cauză că a hăut prea mult s'a suit în tren și a uitat să-și ia copiii și s'a întors înapoi pe jos la Târgu Ocna, unde de bucurie că i-a găsit a făcut un nou chef“

Am reprodus aceasta știre apărută într'un ziar din capitală, să vedeți gro-zăvia țării de sine a unei mame, care a ajuns în sclăvia alcoolismului și care vrând-nevrând dărâmă în noi sfânta iluzie; „Cinstește pe mama-ta...“ Dar aceasta nenorocită ființă nu este unica care dă exemplu rău copilașilor săi, căci par'că în zilele de azi, a pierit din majoritatea mamelor cel mai elementar simț, ce predomină fiecare vietate, sim-țul matern real. Mame, nu vă lăsați luate de vârtejul vieții! Căutați să fa-ceți față îndatoririlor voastre materne, cu tărie, însuflețire, devotament și curaj! „Mama bună e demnă de stima tutu-ror oomenilor.“ Bunătatea ce vi se cere, este, ca să dați exemplu bun fiilor voștri. Păziți căminurile voastre de cel mai cumplit dușman, care țin-tește să răpească vloga și sufletul fiilor voștri Acest inamic fățarnic, cu masca bunilor prieteni pe față, vine, să ade-menească fii și fiicele voastre, oferindu-le plăceri trecătoare, iluzii deșarte. Adevărata mamă, — bunătatea per-sonificată — va căuta să-și îndrume copiii, prin abținerea, pe calea bine-lui, pe drumul progresului. Sfatul ei bun, e o garanție pentru consolidarea vieții noastre publice. Ea susține prin viața ei curată, idealul familiei, echili-brul social. Influența ei binevoitoare, desvoltă în noi patriotismul sacru... Iar pe când voi nenorocite ființe, ma-me moderne, părăsiți casele voastre, faceți o mie și una de „sporturi“ de dimineața până seara, iar noaptea, ră-pind liniștea soților voștri obosiți de munca zilei, sub influența distrugătoa-re a alcoolului, vă desfățați în vârtejul dansurilor hyperexcitante, în cafenele luxuouse, lăsând copilași voștri anemici hidrocefali, precoci, scrufuloși, hy-sterici, în grija unei bone (străină și ca mentalitate și ca suflet de aspira-țiunile neamului nostru, de inima co-pilului nostru) mamele voastre bătrâne vă plâng cu lacrimi amare, ostând și visând viața patriarhală de odinioară... .. Și tot voi biețe mame bătrâne stați

rezemate de ușa bisericii, cu spatele încovoiat, cu suflet desnădăjduit, cu grija zilei de mâine în suflet, pe când fiii voștri rătăciți, căzuți prada viciilor cu fețe disfigurate, invinețite, cu gura spumoasă, svârcolindu-se în spasmele morții sărută pentru ultima dată scân-durile murdare, spucrate ale crășmei lui Iuda.

Mamelor, feriți-vă copiii de alcool, îndrumați-i la o viață mai curată! Pro-pagând abținerea, veți propaga prog-resul patriei. Voi sun'eți răspunzătoare pentru fiecare suflet de copil ce s'a năs-cut și se va naște în Țara Românească. Dar să propagați prin abținerea binele, trebuie să aveți voință tare, trebuie să aveți înțelepciunea bunătății, blândeța Maicei Domnului, calmul sufletelor drep-te și mai presus de toate iubire, iubi-re curată, convinsă pentru glia din care au răsărit atâți eroi, pentru glia ce poartă trupurile ciutite și sufletele dez-amăgite ale sutelor de invalizi, bravi ostași, pentru glia ce acoperă cu căl-dura inimei materne trupurile amorți-te, ciuruite de gloanțele și obuzele ina-mice ale miilor de bravi soldați, cari au adus suprema jertfă, viața, viața lor tineră pentru binele nostru pentru liber-tatea noastră. Noi, românce, trebuie să păstrăm focul sacru ce ardea în inimi-le fraților noștri, când au pornit la lup-tă pentru eliberarea noastră, făcând propagandă pentru înfrățire. Aceasta propagandă va prinde rădăcini numai în sufletele conștiente, fără vicii.

Alcoolul e izvorul tuturor vrajbelor. Mame românce, feriți-vă fiii de el! Iar voi surori, fiicele acestui ținut bine-cuvântat de Dumnezeu, nu uitați, că aveți o datorie sfântă, față de mamele cari și-au dat ultimul copil, ultimul sprijin la bătrânețe, pentru eliberarea noastră. Urmați exemplul lor! Dați țării fii sănătoși în suflet și trup. Con-vingeți-i, ca să trăiască prin abținerea o viață curată, căci numai așa vor avea curajul răspunderii în toate acțiunile lor. Cântând doine dulci la leagănul fiilor voștri, sădiți-le în suflet ideea sincerii înfrățiri. Învățați copiii mici și mari să-și iubească cu adevărată dragoste frații de pretutindenii, indem-nați-i la o viață fără vicii, viață ins-pirată de suprema frăție, căci numai așa vom putea spune, cu suflet liniștit, că am contribuit cu slabele noastre puteri și noi, la făurirea fericii ce așteaptă România noastră de mâine.

Vașian Ana

Scrisori către fratele meu.

Iubite Frate

Ai dreptate! Dări, dări și iarăși dări. Și noi, bieți cetățeni, îndopăm cassierile statului mereu. O facem. De ce nu? Căci, când este vorba de existența statului, e vorba de existența noastră proprie. Și totuși, datoriile statului nu scad, bugetul nu rămâne echilibrat E tocmai ca limba ceasornicului nostru de părete, care merge în tic tac, dintr'o parte în altă, fără să se oprească și bine înțeles, fără să arate vre'odată ceasul potrivit.

Guvernul nostru de-acuma ne-a ce-rut o sfortare mai mare ca oricând și noi, adică cine noi, voi cei de la țară și noi funcționari statului, ne-am încordat mătșchii, și am dat ca să vedem lucrurile odată îndreptate. Și cu toată încordare noastră nimic. Adică, aproape nimic. De ce?

De ce? Uite o întrebare, așa venită singură,

Tu ști bine! Și eu sunt funcționar al statului. Îl slujesc cu drag și tragere de inimă. Plata mică, ce o primesc, o im-port cu multă greutate pentru a-mi putea acoperi nevoile. Trebuie însă să o spun Mă înăbușă de n-as vorbi chiar așa cum e vorba de colegii mei dela alte servicii, Se fură! Se fură încă ca în codrii. Fără nici un cap. Ziua în amiaza mare.

Căci te-aș ruga. iubite frate, să mi spui, cum se face că eu, cu plata mea de 6.500-lei sunt înglodat în datorii, abea pot să-mi satisfac cele mai impe-rioase nevoi și locuiesc în cameră mobi-lată, port haine roase în coate și la călăi, trebuie să mă închid uneori în casă, că să nu fiu nevoit a scoate un pol din buzunar. Că n am, pe când, prietenul meu controlorul financiar eu plata lui de 4—5-mii de lei, își are casa sa de proprie în oraș și vă umple pe voi cu praf și vă' mproască cu noroi cu automobilul său propriu, la care mai ține și un șoferplătit de bună-seamă cu un salariu mai mare decât acela pe care-l primește d. controlor dela stat!

E o minune aceasta! O minune a secolului nostru. Prietenul meu, d. con-trolor pe semne este vrăjitor, Căci tre-bue să ai cel puțin pe dracu în ajutorul tău, ca să faci din 5.000 de lei lunar, o casă, un automobil de lux, să plătești un șofer cu 6000-de lei pe lună și pe de-asupra să pui pe cucoana ta la vo-lan să-ți consume zilnic benzină de cca 200-lei la zi, ceea ce face lunar nu mai puțin de 6.000 de lei. Din 5.000-la lu-nă, prietenul meu cheltuiește cca 12.000-lei și își îmbracă și hrănește familia.

În fața acestui adevăr eu nu pot spune altceva decât ca, se fură.

Asta o văd eu, o vezi tu, o vede toată lumea.

Conducătorii noștri au o îndatorie să pună capăt furtului banului asidat de noi. Iar pe cei dovediți tâlhari ai banului nostru nu transferați dojeniți sau suspendați, ci vârați în ocne spău-zarați în piețele oraselor și satelor, să servească de exemplu.

Dacă nu se face așa mâine poate, împins de lipsuri și în curajat de suc-cesul prietenului meu d. controlor, îmi voi cumpăra și eu din salariul de 6.500-lei o casă un automobil și voi alerga prin satele voastre vânând după găse și copii.

Eu trag nădejde că nu vor ajunge lucrurile așa de departe. Nă dăj duește și tu, ramăi cinstit și nu uita ce ți-am spus mereu că țara românească are nevoie de cetățeni cinstiți și muncitori.

Al tău frate
Iarlie.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Și Măria sa se intoarse să doarmă pe cealaltă lature iar pe noctieră o mă-sină de tuns se complăcea în imobili-tatea-i rigidă de metal complice...

P. Puticiu.

buricu. Ca o slugă de treabă ținea mult la popă, dar mai mult la caprele popii. Avea pentru ce și d: ce. Cres-cut în casa popii, doar laptele capre-lor îl făcure mare și voinic. Așa trăira ei, slugă și stăpân, împreună multă vre-me grijind de casă și de capre, mai cu seamă că preoteasa muri cu zle și gospodăreasă n'aveau. Caprele se fă-ceau zi cu zi mai frumoase pe urma îngrijirii. Măria sa însă pe lângă toată grija pentru capre avea o supărare pe ele, pentru barbă și le invidia foc. A-ceastă invidie este tot misterul povestii.

Într'o zi Măria sa, și aci incepe po-vestea, s'a întors dela târg mai furios ca altădată și se hotări în taină să pună capăt necazului. Ceace îl mai supăra era că și titorul bisericii, un țaran isteț și viclean, făcea mereu o oarecare compa-rație între barba caprelor și a Măriei sale. Necazul și a ajuns culmea când

Într'o zi titorul rugă pe Măria sa să își lase o barbă nițel mai rotunjită. Vorbele titorului au venit ca tresnetul și cele plănuite la venirea dela târg, unde și cucernicii camarazi, făceau haz de ciocul popii, îi retezară orice dorință de a mai fi de răsul lumii. „Ori barba mea ori a caprelor“ își zise su-părat și planul era făcut.

Orele nopții trecută cu tot misterul lor și primele raze solare nici nu po-leiră indeajuns orizontul când ușa po-pii era scuturată cu putere, de era să fie scoasă din țifani. Era sluga. „Scoa-lă părinte, strigă asta cu ochii eșiți din orbite, că au dat răufăcătorii pes-te capre și le-a tuns barba astă noapte...“

O voce infundată, ca venită de sub plăm, răspunse dinăuntru liniștită. Era vocea Măriei Sale.

— Lasă, Ioane, lasă. Așa barem le vom cunoaște că-s ale noastre...

In atențiunea producătorilor de vin și țuică.

Ing. Ștefan David și prof. I. Ardelean au reușit să descopere un preparat care înlesnește foarte mult și grăbește fermentarea vinurilor și țuiciei, indiferent de temperatură. Atât la cald cât și la rece fermentarea (Ferberea) mustului se face în timp foarte scurt și cantitatea de alcool este simțitor mărită.

Avantagiile acestui preparat care se vinde sub numirea de „BACTERIN“ sunt următoarele: 1. Mustul (de vin sau orice fructe) fierbe în mai scurt timp decât jumătate din ordinar. 2. Transformă tot zaharul pe care îl conține mustul în alcool ceea ce mărește cantitatea de alcool a vinului sau rachiiului. 3. BACTERIN-ul este foarte eficient, deoarece pentru fermentarea unui litru de must ajunge o cantitate ce costă abia 10—15 bani.

BACTERIN-ul se pune în vânzare în Laboratorul Școlii Comerciale Superioare din Arad, Piața Xenopol No. 1. Tot acolo și îndrumări pentru întreținere.

Citiți și răspândiți „Românul“

Judecătoria Rurală Nădlac
No. 115/1930.

Publicație de licitațiune.

Subsemnatul delegat executor prin aceasta publică că în urma deciziei No. 334/1930 și G. 617/1930 al Judecătoriei Rurale Nădlac date în favoarea Băncii Poporale din Nădlac rep. prin Dr. I. Hollos adv. din Nădlac pentru încasarea creianței de 11.000 lei capital și acces. Să defije termen de licitație pe ziua de 6 Octomvrie 1930 orele 3 d. m. în comuna Nădlac sub No. 1561 unde se vor vinde la licitație publică: una iapă murgă de 15 ani, un cal roib de 9 ani, una cocie cu osii de fer și 10 m/m porumb.

Toate acestea mobile s'a evaluat în suma de 19.000 lei.

Apoi să mai notează că această licitațiune se va ține și în scopul încasării sumei de 3000 lei cap. și accesorii conf. deciziei No. 653/1930 Judecătoriei Rurale Nădlac în favoarea sus numitei bănci următoare.

Nădlac, la 18 Septembrie 1930
Del. executor V. Mocuța, m. p.
Pentru conformitate Impegat
V. Mocuța

Administrația Județului Arad
Serviciul Tehnic al Drumurilor și
Construcțiilor.
No. 22921.
27. Sept. 1930.

Publicație de licitație.

Se publică licitație pe ziua de 18 Octomvrie 1930, ora 11 în localul Administrației județului Arad, pentru darea în antrepriză a lucrărilor de repararea Spitalului Jud. din comuna Ineu, în valoare de Lei 80.000. (optzecimii).

Licitația se va ține în conformitate cu Legea Contabilității Publice art. 88-112. Proiectul și condițiunile se pot vedea zilnic în localul Serviciului Tehnic al Drumurilor și Construcțiilor jud. Arad între orele 11-12.

Președinte. Șeful serviciului
Popovici ing. Somogyi

Repartizarea rezervelor de stat din plasa Halmagi.

Pentru a satistice plângerile și exigențele locuitorilor în chestiuni agrare și petru a desăvârși lucrările la inițiativa Directoratului Ministerial din Timișoara și a organelor administrative din județul nostru dl. prefect al județului însoțit de dnii: Leonida Pop judecător; general A. Vlad deputat; Periau Lazăr consilier agricol; inspector silvic Kőrösy și inginerul cadastral Kiss, s'au dus în ziua de 26 Septembrie în comuna Gurahonț plasa Halmagiului cărora le a distribuit 8000 jugăre de pădure și pășune din moșia baronului Harkányi. Nouii împroprietăriți au mulțumit organelor administrative și politice cari i au

pus în drepturile lor contestate de guvernele trecute.

De notat că aceste rezerve de stat au fost înființate sub ministeriatul liberal, cu scopul de a nu se expropria din motive ușor de înțeles. Nu mai încape nici o îndoială, că, oricâtă propagandă sedesvolte partidele de opoziție, guvernul și exponenții partidului național țărănesc caută să fie în serviciul cauzei țărănimei noastre nu prin vorbe ci prin fapte folositoare. Oricine se poate convinge din lucrările pe toate terenurile sociale.

Cor.

DECIZIUNE.

Convocarea colegiilor agricole din județul Arad pentru alegerea membrilor în Comitetele agricole locale conform art. 7. din Legea Cam. de Agricultură. Noi, Ministerul Agriculturii și Domeniilor, având în vedere art. 7. din Legea pentru organizarea Camerelor de Agricultură publicată în Monitorul Of. No. 143 din 1. Iulie 1930.

Decidem:

Art. I. Colegiile agricole locale din județul Arad sunt convocate pentru, **ziua de 25. octombrie a. c.**

pentru alegerea membrilor ce trebuie să compună comitetele agricole locale.

Fac parte din colegiile agricole toți alegătorii înscrisi conform art. 8. din Legea Camerelor de Agricultură.

Alegerile vor avea loc în fiecare localitate și se vor ține conf. prescripțiilor Legile.

Art. II. Numărul membrilor de ales în fiecare localitate este prevăzut în tabloul alăturat care face parte integrantă din prezenta deciziune.

Art. III. Direcțiunea Agriculturii este însărcinată cu aducerea la îndeplinire a prezentei decizii.

Data în Cabinetul nostru astăzi la 20. Septembrie 1930.

Ministerul Agriculturii și Dom.
I. MIHALACHE.

G. 16418/1930

Publicație de licitație.

În baza execuției de escontentare efectuată în ziua de 30 Maiu 1930 pe baza decisului judecătoriei Arad cu Nr. 14529/1930, obiectele sechestrate în procesul verbal de execuție Nr. G. 16418/1930. 1. hufet mare cu oglindă 1. mașină de scris și alte obiecte prețuite în suma de Lei 25600. cuprinse în favorul Adler Mauritiu reprezentat prin Dr. Iosif Furdul adv. din Arad contra Grünfeld Samuilă pentru suma de Lei. 44.000. capital, interese de 15% dela 15 V. 1930 precum și speșele stabilite până în preznt se vor vinde la licitație publică în Arad Piața Avram Iancu Nr. 18 în ziua de 16 Octomvrie 1930 la ora 11¹/₂ d. m. conf. art. de lege IX. §-ului 107 și 108 din anul 1881 al legii exec.

Această licitație se va ține și în favorul lui Dr. Iosif Kell adv. și Dr. Iuliu Vekony adv. din Reghin prin Dr. Sugar adv. Arad.

Arad, la 16 Septembrie 1930.

Șef portărel:
G. Ciupuliga

**Vine!!!
Teatrul
Cărăbuș
La 13 Oct. a.c. va avea loc la Arad reprezentarea piesei „Ai, n'ai, dai” a teatrului Iscusitului director Tănase din București.
Bilete se primesc la Căminul dizecană Arad, Bul. Reg. Maria.**

Primăria comunei Radna.
Nr. 1516/1930.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală că în ziua de 4 Nov. 1930 ora 11 se ține licitație publică pentru repararea drumului din dosul gării C.F.R.

Lucrările din Deviz sunt de 131.000 lei. Licitația se va ține în conformitate cu dispozițiunile Legi Contabilității Publice cu oferte închise.

Vadiu de 5% se va depune în numerar sau în efecte garantate de Stat. Caietul de sarcini Devizul și condițiunile de licitație se pot vedea în biroul notarial.

Radna, la 24 Septembrie 1930.
Primăria.

Primăria comunei Ineu jud. Arad.
No. 1942/1930.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință publică, că în ziua de 10 Noembrie 1930 ora 10 a. m. va ține licitație publică la Primăria comunei cu oferte închise, pentru lucrările de șanțuire a comunei Ineu.

Licitația se va ține în conformitate cu dispozițiunile art. 88-110 din legea contabilității publice.

Concurenții vor depune o garanță de 5% în numerar sau în efecte de Stat în ziua de licitație.

După devizul de lucrări, cheltuelile de șanțuire sunt 56.000 Lei.

Devizul, planurile și caietele de sarcini se pot vedea în decursul orelor oficioase la Primăria comunei.

Ineu, la 2 Octombrie 1930.

Primărie

Administrația Județului Arad
Serviciul Tehnic al Drumurilor și
Construcțiilor.
No. 27641/1930.

Publicație de licitație.

Se publică licitație pe ziua de 18 Octomvrie 1930 ora 11 în localul Administrației Județului Arad, pentru darea în antrepriză a lucrărilor de construirea șopronului necesar pentru depozitarea mașinelor pentru întreținerea șoselelor la cantoanele duble de pe șos. jud. Micălaca - Vărfurile klm. 16-17 în valoare de Lei 120.000. (unasutadouăzecimii).

Licitația se va ține în conformitate cu Legea Contabilității Publice art. 88-112 Proiectul și Condițiunile se pot vedea zilnic în localul Serviciului Tehnic al Drumurilor și Construcțiilor Jud. Arad între orele 11-12.

Arad, la 2 Octomvrie 1930.

Președinte: Șeful serviciului:
Indiscifrabil ing. Somogyi

Administrația Județului Arad
Serviciul Tehnic al Drumurilor și
Construcțiilor.
No. 24553/930.

Publicație de licitație.

Se publică licitație pe ziua de 18 Octomv. 1930 ora 11 în localul Administrației Județului Arad, pentru darea în antrepriza a lucrărilor de construirea podului din beton armat No. 44 de pe șos. jud. Șiria-Pauliș klm. 16.1-16.2 în valoare de Lei 48.000. (patruzecișioptmii lei)

Licitația se va ține în conformitate cu Legea Contabilității Publice art. 88 112

Proiectul și Condițiunile se pot vedea zilnic în localul Serviciului Tehnic al Drumurilor și Construcțiilor al Jud. Arad, între orele 11-12.

Arad, la 2 Octomvrie 1930.

Președinte: Șeful serviciului:
Indiscifrabil ing. Somogyi

Administrația Județului Arad.
Serv. Tech. al Drumurilor și Construcțiilor

Nri. 1- 23694 - 2- 28627 - 3- 28628 - 4- 28629, 5- 28630 - 6- 28631 - 7- 28632 - 8- 28634 - 9- 28865.

1. Octomvrie 1930.

Publicațiune de licitație

Se publică licitație pe ziua de 18 Octomvrie 1930 ora 11 la localul Administrației Județului Arad pentru darea în antrepriză a lucrărilor de repararea clădirii preturei 1) în comuna Halmagi în valoare de Lei 15.000. 2) Șiria în valoare de Lei 20.000 3) în comuna Aradul nou în valoare de Lei 10.000. 4) în comuna Rovine în valoare de Lei 20.000 5) în comuna Radna în valoare de Lei 22.209 6) în comuna Târnova în valoare de Lei 10.000, 7) în comuna Sebiș în valoare de Lei 20.000. 8) în comuna Ineu în valoare de Lei 20.000 9) în comuna Chișineu de Criș în valoare de Lei 20.000.

Licitația se va ține în conformitate cu Legea Contabilității Publice art. 88—112.

Ofertele se vor înainta separat pentru fiecare lucrare de reparare în Prețurile respective.

Proiectul și Condițiunile se pot vedea zilnic în localul Serviciului Tehnic al Drumurilor și Construcțiilor Jud. Arad. între orele 11-12.

Președinte: Șeful serviciului:
Indiscifrabil Ing. Somogyi.